

Kakšni ukrepi so potrebni v domačem okolju?

Po odpustu v domače okolje posebni ukrepi niso potrebni. Bistveno je izvajanje dobre osebne higiene in vzdrževanje čistoče bivalnega okolja (predvsem kopalnice in stranišča). Svetujemo, da si pribora za osebno higieno (zobna ščetka, britvice, brisače) družinski člani med seboj ne delijo. Obleko in posodo peremo na običajen način. Priporočamo vsaj tedensko zamenjavo posteljnega perila ter vsakodnevno menjavo spodnjega perila in brisač, ki naj bodo oprane na 60°C ali več. Perilo lahko peremo skupaj s perilom ostalih članov gospodinjstva, ločevanje ni potrebno.

Nujna je redna higiena telesa. Priporočamo uporabo tekočega mila. Predvsem je potrebno skrbeti za redno higieno rok (vedno po uporabi stranišča in pred jedjo), saj čiste roke preprečujejo tudi druge okužbe. Svojcem svetujemo, naj si umijejo ali razkužijo roke z milom po vsaki pomoči pri osebni higieni bolnika. Če prihajajo v stik z bolnikovimi telesnimi izločki (blato, urin), naj ob tem uporabijo tudi zaščitne rokavice. Po odstranitvi rokavic ali po stiku z izločki si je treba roke umiti oziroma razkužiti. Ob upoštevanju higienskih priporočil ni nevarnosti za prenos na ostale družinske člane.

Kaj lahko posameznik naredi, da prepreči širjenje VRE?

Pacient, okužen ali koloniziran z VRE, lahko sodeluje pri preprečevanju prenosa te bakterije na druge tako, da:

- upošteva navodila, ki jih dobi od zdravstvenih delavcev;
- si redno umiva roke in skrbi za osebno higieno;
- v primeru ponovnega sprejema v bolnišnico ali drugo zdravstveno ustanovo o tem seznaniti zdravstvene delavce;
- jemlje antibiotike zgolj po navodilih zdravnika.

Kako dolgo traja nosilstvo z VRE?

Trajanje nosilstva je pogosto dolgotrajno in je odvisno od številnih dejavnikov. Trenutno ne poznamo posebnih ukrepov, s katerimi bi nosilstvo z VRE lahko odpravili.

Integracija
geriatricne
oskrbe starejših

**Kratke informacije v primeru
okužbe ali nosilstva VRE – proti
vankomicinu odporen enterokok**

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Integracija
geriatricne
oskrbe starejših

NOC NAČRT ZA
OKREVANJE
IN ODPORNOST

 **Financira
Evropska unija**
NextGenerationEU

Projekt sofinancirata Republika Slovenija, Ministrstvo za zdravje in Evropska unija – NextGenerationEU. Projekt se izvaja skladno z načrtom v okviru razvojnega področja: Zdravstvo in socialna varnost, komponente 1: Zdravstvo (C4 K1), naložbe: Krepitev kompetenc kadrov v zdravstvu za zagotavljanje kakovosti oskrbe, projekt: Integracija geriatricne oskrbe starejših.

Kratke informacije v primeru okužbe ali nosilstva VRE – proti vankomicinu odporen enterokok

Kaj pomeni kratica VRE?

S kratico VRE (*angl.* vancomycin-resistant enterococci) označujemo tiste bakterije (enterokoke), ki so odporne na antibiotik vankomicin. Proti vankomicinu odporni enterokoki so pomembni povzročitelji okužb, povezanih z zdravstveno oskrbo, predvsem pri imunsko oslabljenih in zelo bolnih pacientih.

Kje se nahajajo enterokoki?

Enterokoki se pri zdravih ljudeh nahajajo v črevesju, lahko jih najdemo tudi na površini kože, v ustni votlini, nožnici in sečilih. V primeru da enterokoki postanejo odporni na antibiotik vankomicin, pridobijo oznako VRE. V določenih razmerah lahko te bakterije povzročijo tudi okužbo, najpogosteje okužbo sečnega mehurja in ledvic, okužbe ran, lahko pa vodijo do življenjsko nevarnih bolezni, kot sta sepsa (okužba krvi) ali vnetje srčnih zaklopk. Zdravljenje tovrstnih okužb je zelo težavno.

Kakšna je razlika med okužbo in nosilstvom (kolonizacijo)?

O nosilstvu oziroma kolonizaciji govorimo takrat, ko bakterije ali glive naseljujejo kožo ali sluznico in ob tem ne povzročajo bolezni.

Okužba pa je posledica vdora mikrobov v telo, kjer se razmnožujejo in zato sprožijo obrambne odzive. Ob okužbi se lahko pojavijo različni simptomi in znaki bolezni, kot so povišana telesna temperatura, gnojni izcedek iz rane, znaki okužbe dihal, okužbe ledvic in številni drugi. Bakterijsko okužbo zdravimo z antibiotiki.

Kako se prenašajo proti vankomicinu odporni enterokoki?

Bakterije se prenašajo neposredno z dotikom in tudi posredno ob stiku s kontaminiranimi (onesnaženimi) predmeti in površinami, kot so pribor za osebno nego, medicinski pripomočki, neposredna okolica bolniške postelje ...

Za nosilstvo večkratno odpornih bakterij so bolj dovzetni tisti, ki pogosto jemljejo antibiotike, potrebujejo večkratno ali dolgotrajno bolnišnično zdravljenje, so bili zdravljeni v enoti intenzivne nege, so imeli opravljen invaziven medicinski poseg ali so bili v stiku z nosilcem VRE.

Kako ugotovimo nosilstvo z VRE?

Nosilstvo ugotovimo s tako imenovanim odvzemom nadzornih kužnin. Zdravstveni delavec s posebno palčko pobriše povsem zadnji del črevesa ali opravi odvzem blata. Vzorec nato pošljemo v mikrobiološki laboratorij, kjer opravijo posebne preiskave. Rezultat tovrstnih mikrobioloških preiskav je v povprečju na voljo v 2–5 dneh.

Kakšni so ukrepi ob nosilstvu/okužbi z VRE v bolnišnicah?

Pacient, pri katerem ugotovimo prisotnost VRE, je v času bivanja v bolnišnici nameščen v enoposteljno sobo ali tako imenovano kohortno izolacijo (v isti sobi so nameščeni pacienti, ki so kolonizirani/okuženi z istim mikroorganizmom). Izolacija (osamitev) v bolnišnicah je potrebna predvsem zato, da bi preprečili prenos na druge paciente.

Poleg izolacije izvajajo v bolnišnicah še naslednje ukrepe za preprečevanje prenosa:

- zdravstveni delavci ob vsakem stiku s pacientom uporabljajo zaščitne rokavice, zaščitni predpasnik ali haljo, včasih tudi zaščitne obrazne maske;
- zdravstveni delavci si pred vsakim stikom s pacientom ali njegovo okolico in po njem razkužijo roke;
- pacient zapušča bolniško sobo le za preiskave in v spremstvu zdravstvenih delavcev;
- pacient skrbi za dosledno higieno rok.

Ali lahko svojci prihajajo na obisk v bolnišnico k pacientu, ki je nosilec VRE?

Prijatelji in svojci lahko prihajajo na obisk v bolnišnico, vendar morajo upoštevati navodila zdravstvenih delavcev. Obiskovalci se naj pred prvim obiskom javijo zdravstvenemu osebju, kjer bodo dobili potrebna navodila o higieni rok in uporabi osebne varovalne opreme.

Kakšni so ukrepi ob nosilstvu/okužbi z VRE v socialnovarstvenih zavodih?

Socialnovarstveni zavodi predstavljajo njihovim uporabnikom dom, zato tam ni možno izvajati vseh ukrepov izolacije v enaki meri kot v bolnišnicah. Potrebna je namestitev v enoposteljno sobo ali kohortno izolacijo, kjer se upoštevajo ukrepi kontaktne izolacije. Z izvajanjem ukrepov za preprečevanje prenosa večkratno odpornih bakterij pa se ne sme nesorazmerno omejevati normalnega socialnega življenja in je potrebno te ukrepe prilagoditi uporabniku. Če si uporabnik želi gibanja izven sobe, mu mora biti to omogočeno. Izvajati pa je treba številne druge ukrepe za preprečevanje prenosa epidemiološko pomembnih večkratno odpornih bakterij na druge uporabnike, kot so: poostrena higiena rok, uporaba osebne varovalne opreme pri negi uporabnika, čiščenje in razkuževanje pripomočkov ...